

V Bruseli 22. 6. 2022
COM(2022) 294 final

SPRÁVA KOMISIE EURÓPSKEMU PARLAMENTU A RADE

**o výkone právomoci prijímať delegované akty udelenej Komisii podľa smernice
Európskeho parlamentu a Rady 2016/802/EÚ z 11. mája 2016 o znížení obsahu síry
v niektorých kvapalných palivách (kodifikovaného znenia)**

SPRÁVA KOMISIE EURÓPSKEMU PARLAMENTU A RADE

o výkone právomoci prijímať delegované akty udelenej Komisii podľa smernice Európskeho parlamentu a Rady 2016/802/EÚ z 11. mája 2016 o znížení obsahu síry v niektorých kvapalných palivách (kodifikovaného znenia)

1. ÚVOD

Smernica Európskeho parlamentu a Rady 1999/32/ES o znížení obsahu síry v niektorých kvapalných palivách¹ bola viackrát podstatným spôsobom zmenená, naposledy smernicou 2012/33/EÚ z 21. novembra 2012 o obsahu síry v lodných palivách², ktorá nadobudla účinnosť 17. decembra 2012 a mala byť transponovaná do 18. júna 2014.

Smernica Rady 1999/32/ES bola v záujme zachovania jasnosti a racionálnosti po rôznych podstatných zmenách kodifikovaná ako smernica (EÚ) 2016/802 z 11. mája 2016 o znížení obsahu síry v niektorých kvapalných palivách³ (ďalej len „smernica o síre“).

Hlavným cieľom smernice o síre je znížiť škodlivé zdravotné účinky a environmentálne škody spôsobené emisiami oxidu siričitého (SO₂) vznikajúcimi pri spaľovaní niektorých druhov kvapalných palív. Ide o kľúčový cieľ pre EÚ na splnenie zelenej dohody⁴ a jej ambícií nulového znečisťovania zo všetkých zdrojov⁵ a udržateľnej mobility⁶, čo zahŕňa aj úsilie na strane námorného odvetvia.

Bez ohľadu na články 3 a 4 smernice o síre, ktorými sa upravuje obsah síry v ťažkom vykurovacom oleji a plynových olejoch používaných v určitých spaľovacích zariadeniach na pevnine, smernica v súčasnosti upravuje najmä obsah síry v kvapalných palivách používaných v lodiach („lodné palivá“).

V prípadoch, ktoré sú odôvodnené z hľadiska vedeckého a technického pokroku v oblasti alternatívnych metód znižovania emisií, a v záujme zabezpečenia prísneho súladu s príslušnými nástrojmi a normami prijatými Medzinárodnou námornou organizáciou (ďalej len „IMO“) sa Komisia v smernici o síre splnomocňuje prijímať delegované akty s cieľom podľa potreby prispôsobiť:

- PRÍLOHU I: Ekvivalentné hodnoty emisií pre metódy znižovania emisií uvedené v článku 8 ods. 2 a ods. 5 písm. a),
- PRÍLOHU II: Kritériá pre používanie metód znižovania emisií uvedených v článku 8 ods. 4 a ods. 5 písm. a),
- článok 2 (Definície):
 - a) vymedzenie pojmu „ťažký vykurovací olej“ v prípade použitia na pevnine,
 - e) vymedzenie tried „lodného plynového oleja“ v súlade s normou ISO 8217 s výnimkou odkazu na obsah síry,

¹ Ú. v. ES L 121, 11.5.1999, s. 13.

² Ú. v. EÚ L 327, 27.11.2012, s. 1.

³ Ú. v. EÚ L 132, 21.5.2016, s. 58.

⁴ COM(2019) 640.

⁵ COM(2021) 400 final.

⁶ COM(2020) 789 final, SWD(2020) 331 final.

- p) vymedzenie pojmu „postup ASTM“ ako metód určených v zbierke Americkej spoločnosti pre skúšanie a materiály o normovaných definíciách a technických predpisoch pre ropné výrobky a mazivá z roku 1976,
- článok 13 ods. 2 písm. b) bod i) týkajúci sa odberu vzoriek lodného paliva určeného na spaľovanie na palube počas jeho dodávania na loď na určenie súladu podľa Usmernení pre odber vzoriek vykurovacieho oleja, na určenie súladu s revidovanou prílohou VI k dohovoru MARPOL Medzinárodnej námornej organizácie⁷ a na analýzu jeho obsahu síry,
- článok 13 ods. 3 o používaní tejto povinnej referenčnej metódy na určovanie obsahu síry:
 - metóda ISO 8754 (2003) alebo EN ISO 14596:2007 v prípade všetkých palív a
 - dodatok VI k prílohe VI k dohovoru MARPOL v prípade lodného paliva, ktoré bolo dodané na paluby lodí⁵ a používané na palubách lodí⁸.

2. PRÁVNÝ ZÁKLAD

Predloženie tejto správy sa vyžaduje v článku 16 ods. 2 smernice o síre. Na základe uvedeného ustanovenia bola Komisii udelená právomoc prijímať delegované akty na obdobie piatich rokov od 17. decembra 2012 (t. j. do 17. decembra 2017), ktoré sa následne predĺžilo o päť rokov.

Komisia je povinná vypracovať správu o takomto delegovaní právomoci najneskôr deväť mesiacov pred uplynutím tohto druhého päťročného obdobia, t. j. 17. decembra 2022.

V súlade s článkom 16 ods. 2 smernice sa delegovanie právomoci automaticky predlžuje o ďalšie päťročné obdobie od 17. decembra 2022, pokiaľ Európsky parlament alebo Rada nevznesú voči takémuto predĺženiu námietku najneskôr tri mesiace pred týmto dátumom.

Hoci Komisia nedokázala dodržať uvedenú deväťmesačnú lehotu, správa bola oznámená Európskemu parlamentu a Rade čo najskôr v záujme rešpektovania ich vlastných právomocí a dodržania trojmesačnej lehoty uvedenej v článku 16 ods. 2 smernice.

3. VYKONÁVANIE DELEGOVANEJ PRÁVOMOCI

Vykonávanie splnomocnenia sa považovalo a stále sa považuje za potrebné na prispôsobenie viacerých ustanovení smernice o síre vedeckému a technickému pokroku.

Komisia podala správu o takomto vykonávaní už v roku 2017⁹.

⁷ Usmernenia pre odber vzoriek vykurovacieho oleja na určenie súladu s prílohou VI k dohovoru MARPOL stanovené v rezolúcii 182(59) Výboru pre ochranu morského prostredia prijatej 17. júla 2009.

⁸ V smernici 2012/33/EÚ sa omylom odkazuje na postup na kontrolu palív stanovený v dodatku VI k prílohe VI k dohovoru MARPOL v prípade paliva používaného na palubách lodí. Rozsah postupu IMO sa totiž vzťahoval len na palivo dodané na lode. EÚ na základe vykonávacieho rozhodnutia (EÚ) 2015/253 naliehala na IMO, aby vypracovala usmernenie, čo viedlo k rozšíreniu kontrolného postupu (odberu vzoriek a analýzy), aby zahŕňal aj kontrolu používaného paliva. V dôsledku toho IMO vydala dokument MEPC.1/Circ.864 z 9. decembra 2016 s názvom Dodatok VI o postupe na kontrolu palív pre vzorky vykurovacieho oleja podľa prílohy VI k dohovoru MARPOL – potrebné doplnenia kontrolných postupov s cieľom zahrnúť kontrolu reprezentatívnych vzoriek používaného vykurovacieho oleja a vykurovacieho oleja na palube.

⁹ COM(2017) 342 final.

Komisia okrem toho 16. apríla 2018 prijala správu¹⁰ Európskemu parlamentu a Rade o vykonávaní a dodržiavaní noriem pre obsah síry v lodných palivách stanovených v smernici (EÚ) 2016/802, v ktorej sa takisto spomína jej výkon vykonávacích právomocí súvisiacich s rozsahom pôsobnosti delegovaných právomocí, hoci tieto delegované právomoci sa doteraz nevykonali.

Vzhľadom na naliehavosť zabezpečenia jednotného a nákladovo efektívneho presadzovania povinností vyplývajúcich zo smernice o síre Komisia totiž uprednostnila svoju vykonávaciu právomoc a vypracovala: technický základ pre vykonávacie akty týkajúce sa „metód odberu vzoriek“ v prípade lodných palív, vymedzenia „reprezentatívnej vzorky“ a „frekvencie odberu vzoriek“ lodných palív (podľa článku 13 ods. 4 smernice o síre).

Počas prípravných prác na uvedených aktoch Komisia uskutočnila príslušné konzultácie s členskými štátmi¹¹ a príslušnými zainteresovanými stranami¹², a to aj na úrovni expertov, a využila technickú pomoc Európskej námornej bezpečnostnej agentúry¹³.

Komisia napokon 16. februára 2015 prijala vykonávacie rozhodnutie (EÚ) 2015/253¹⁴, v ktorom sa stanovujú pravidlá týkajúce sa postupu odberu vzoriek paliva na palube, kontroly dodávateľov nádrží, ktorí sú zodpovední za palivo dodávané na lode, ako aj záväzného počtu lodných inšpekcií a vzoriek paliva, ktoré členské štáty musia každoročne vykonať, resp. odobrať s cieľom overiť obsah síry v lodných palivách používaných v lodiach plaviacich sa vo vodách patriacich do ich právomoci.

Dodnes však neexistuje dostatok nových vedeckých informácií, ktoré by odôvodňovali aktualizáciu príslušných príloh a článkov smernice o síre uvedených v predchádzajúcom oddiele prostredníctvom delegovaných aktov. Preto sa nepovažovalo za vhodné aktualizovať technické normy pre fosílné palivá. Je to takisto v súlade s cieľom EÚ znížiť závislosť od fosílnych palív v snahe dosiahnuť strategickú autonómiu a klimatickú neutralitu.

Neboli zavedené žiadne osobitné aktualizácie, a to ani Medzinárodnou námornou organizáciou, pokiaľ ide o rozsah pôsobnosti prílohy I o ekvivalentných hodnotách emisií pre metódy znižovania emisií používané na palube¹⁵, keďže uvedené požiadavky na obsah síry sú jediné, ktoré sú v platnosti.

¹⁰ COM(2018) 188 final.

¹¹ Komisia v súlade s článkom 17 smernice (EÚ) 2016/802 zriadila výbor pre vykonávanie smernice o síre na podporu jej jednotného a účinného vykonávania. Výbor pomáha Komisii pri výkone jej vykonávacích právomocí, vypracúvaní podaní na IMO a preskúvaní výsledkov, ku ktorým dospeli expertné skupiny. Výbor zohrával vďaka aktívnemu zapojeniu členských štátov kľúčovú úlohu pri zabezpečovaní jednotného a nákladovo efektívneho vykonávania a presadzovania smernice v celej EÚ.

¹² Komisia v roku 2013 zriadila Európske fórum pre udržateľnú lodnú dopravu (ESSF) uľahčujúce štruktúrovaný dialóg a spoluprácu medzi rôznymi útvarmi Komisie, členskými štátmi a zainteresovanými stranami pôsobiacimi v námornej oblasti s cieľom lepšie riešiť výzvy v oblasti environmentálnej udržateľnosti, ktorým čelí odvetvie námornej dopravy EÚ.

¹³ Usmernenia EMSA ku kontrolám obsahu síry podľa smernice Rady 1999/32/ES, revidované znenie z decembra 2019.

¹⁴ Vykonávacie rozhodnutie Komisie (EÚ) 2015/253 zo 16. februára 2015, ktorým sa stanovujú pravidlá týkajúce sa odberu vzoriek a predkladania správ podľa smernice Rady 1999/32/ES, pokiaľ ide o obsah síry v lodných palivách (Ú. v. EÚ L 41, 17.2.2015, s. 55).

¹⁵ Článok 6 ods. 1 písm. b), ods. 2 písm. b) a článok 7 ods. 1 smernice (EÚ) 2016/802.

Pokiaľ ide o oddiel v prílohe II týkajúci sa systémov čistenia výfukových plynov, IMO nezaviedla žiadne osobitné aktualizácie kritérií vzťahujúcich sa na vypúšťané vody v usmerneniach k systémom čistenia výfukových plynov uvedených v rezolúcii MEPC.184(59) prijatej 17. júla 2009. Vzhľadom na prebiehajúci vývoj v IMO v oblasti hodnotenia a harmonizácie pravidiel a usmernení týkajúcich sa vypúšťanej vody zo systémov čistenia výfukových plynov do vodného prostredia vrátane podmienok a oblastí sa uvedené usmernenia môžu v budúcnosti zodpovedajúcim spôsobom zrevidovať.

Pokiaľ ide o oddiel v prílohe II týkajúci sa používania biopalív ako alternatívnej metódy zabezpečenia súladu a príslušných vymedzení stanovených v smernici 2009/28/ES o podpore využívania energie z obnoviteľných zdrojov energie, jedinou aktualizáciou je prijatie smernice (EÚ) 2018/2001 (RED II)¹⁶, ktorá je prepracovaným znením smernice 2009/28/ES. Smernicou RED II sa aktualizuje vymedzenie pojmu „biopalivo“, na ktoré sa odkazuje v prílohe II k smernici o síre, no používanie biopalív v námornom odvetví je stále vo veľmi ranom štádiu. Návrh nariadenia o iniciatíve FuelEU Maritime, ktorý je súčasťou legislatívneho balíka „Fit for 55“ predloženého Európskou komisiou v júli 2021, sa však takisto týka nových biopalív, ako aj iných bezuhlíkových a nízkouhlíkových palív. Prijatie smernice RED II a nariadenia o iniciatíve FuelEU Maritime si môže vyžadovať revíziu vymedzenia pojmov a iných relevantných aspektov týkajúcich sa biopalív v prílohe II k smernici o síre. Okrem toho, keďže v nariadení o iniciatíve FuelEU Maritime sa pobrežné zásobovanie elektrickou energiou pre kotviace lode považuje za technológiu s nulovými emisiami v prístavoch EÚ, rozsah pôsobnosti prílohy II sa môže v budúcnosti rozšíriť.

Celkovo v súčasnosti existujú len obmedzené skúsenosti s ustanoveniami uvedenými v prílohe II k smernici, najmä pokiaľ ide o používanie odpareného plynu LNG alebo biopalív ako metód znižovania emisií. Z tohto dôvodu je vhodné odložiť akúkoľvek súvisiacu technickú aktualizáciu prostredníctvom delegovaného aktu.

Okrem toho nie sú k dispozícii žiadne významné aktualizácie týkajúce sa vymedzenia pojmov v článku 2, pokiaľ ide o a) „ťažký vykurovací olej“ v prípade použitia na pevnine; e) triedy „lodného plynového oleja“ v súlade s normou ISO 8217 a p) zbierku Americkej spoločnosti pre skúšanie a materiály o normovaných definíciách a technických predpisoch pre ropné výrobky a mazivá z roku 1976. Dosiaľ oznámilo príslušné aktualizácie v rámci postupu oznamovania podľa smernice o transparentnosti na jednotnom trhu [smernica (EÚ) 2015/1535] len niekoľko členských štátov.

Vo všeobecnosti treba poznamenať, že smernica upravuje obsah síry vo výrobkoch na báze ropy od roku 1999, a to v prípade použitia na pevnine i na mori, vrátane ťažkých vykurovacích olejov, lodných palív, plynových olejov a motorovej nafty. Ide o konvenčné palivové výrobky, pri ktorých nebol zaznamenaný značný vývoj z hľadiska noriem kvality ani v súvislosti s metódami určovania obsahu síry v palive.

Vzhľadom na nadobudnutie účinnosti požiadavky 0,50 % obsahu síry v lodných palivách pre lode plaviace sa vo vodách EÚ¹⁷ boli vyrobené a uvedené na trh nové lodné palivové zmesi. Vlastnosti

¹⁶ V smernici Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2018/2001 z 11. decembra 2018 o podpore využívania energie z obnoviteľných zdrojov (Ú. v. EÚ L 328, 21.12.2018, s. 82 – 209), ktorou sa takisto menia a následne zrušujú smernice 2001/77/ES a 2003/30/ES (RED I), sa stanovuje cieľ EÚ pre celkový podiel energie z obnoviteľných zdrojov na jej hrubej konečnej energetickej spotrebe v roku 2030. Stanovujú sa v nej aj kritériá udržateľnosti a úspory emisií skleníkových plynov pre biopalivá.

¹⁷ Článok 6 ods. 1 písm. b) smernice (EÚ) 2016/802.

takýchto palív si nevyžadujú aktualizáciu prijatím delegovaných aktov podľa článku 16 smernice. Na tieto lodné palivové zmesi sa vzťahuje norma ISO 8217, ktorá zatiaľ nebola aktualizovaná, keďže s ich používaním nie je dostatok skúseností. Aj po aktualizácii tejto normy ISO je nepravdepodobné, že bude potrebné použiť delegované právomoci, keďže v smernici o síre sa stanovuje dynamický odkaz na uvedenú normu bez spresnenia roku jej revidovanej verzie.

4. ZÁVER

Európska komisia za posledných desať rokov nevykonala delegované právomoci, ktoré jej boli udelené podľa smernice (EÚ) 2016/802 o síre. Komisia však naďalej monitoruje vývoj v rámci IMO a na tento účel uskutočňuje príslušné konzultácie, a to aj na úrovni expertov, vzhľadom na budúce potreby konať buď prostredníctvom delegovaných aktov, alebo dokonca úplnou revíziou smernice, ak by si to prebiehajúca transformácia odvetvia vyžadovala.

Vyzýva Európsky parlament a Radu, aby túto správu vzali na vedomie.